

מסורת הש"ס

ב"ב פ"ב ד' ס' ו' וממנו
ר"ש

תורה אור השלם

1. כי יבצר איש שדה או
כרם ושלח את בעירו
ובער בשדה אחר מיטב
שדהו ומיטב כרמו
ישלם: שמות כ"ד
2. ויבן גבול שור איש את
שור רעהו ונתן וקברו
את השור הדי וחצו את
הסוף וגם את המת
יחצו: שמות כ"א לה

גליון הש"ס

גמ' שור רעהו אבר
המטב. ו' מכות נדריים
הלך י"ד סמן רמט:

מוסף רש"י

ר' ישמעאל סבר
בדניוק שיימינן. דהא
דמנין קתל שפולס לו
דמי טוקי מרקק מיטב.
אזות דניוק קאי משלם
ליה טוקי דמי טוקי קרקע
מיערות שלו בשות טוקי.
שתי הוה מיטב עזיה
של נוק (ר"ב ו'). ור"ע
סבר בדניוק שיימינן.
למיטב קרקע. דייבי ליה
מעדיה דדיה (סו' טו').
שדה האמורה למטה
של נוק. והכי קאמר
קרא שלם ית למינן
קרקע הדומה לעדיה
דניוק ישלם לו. והנה
שדהו דמי טוקי (סו' טו').
מיטב שדהו ישלם
דהאיך דקא משלם.
דמיטב שדהו של מוקי ולא
אחי גוריה שיה ויקר ליה
לקרא (סו' טו'). ואחרי קרא.
תשלם מיטב דהאיך קרא
משלם (סו' טו'). דמשלם ליה
מיערות. דדיה. הוהיל
חזרות שלם לא הוהיל
עדיה דניוק (סו' טו'). ולא
שור של הקדש. דלם
גמ' שור של קדש פטור.
והוה הדין לכל אהר טוקי
שלם טוקי את ההקדש
פטור. וקרא אחרינא לכי
נקט שור הקדש ולא טוקי
לה נאכלתו הכהנו עדה
הקדש. משום דלא משמח
לה. דמי שיה מוס להכניס
הוה ובעדה הדינו דמי.
ולכא למימר ק"ו להקדש.
ועדה הקדש נמי דהו
לנוק דקא הדין. או
המקדש פטורו ללמחר או

הניזקין פרק חמישי גיטין

מ"ט.

עין משפט
גר מצוה

ב"ב פ"ב ט"ז
ג' מ"י פ"ח מהל' מוק
מתוך הלכה א' סנה שפן
טו:

בגון שהיתה עדיה דניוק כזיבורית דמיק. ואפסכא לא מני
למימר דר"ע מודו דליתו נתן אלא מעדיה שיש לו ואינו חייב
לקנות דלמחרנין כפ"ק דבבא קמא (דף ט'): אין לו אלא זיבורית כולן
גזינן מן הזיבורית ומיהו אי בשל עולם הן שמין לר"ע הוה מני
למימר כגון דלית ליה למינן עדיה
זיבורית זיבורית זיבורית דדיה
כעדיה דלמחר ועדיה דדיה כעדיה
דניוק ואפילו למחר דלמחר בשלו הן
שמין הוה מני למימר דלמחר זיבורית כולן
כגון דעדיה דמיק זיבורית דניוק
דלמ"ד או כפ"ק או מיטב משלם כפ"ק
לר' ישמעאל ולר"ע משלם מיטב שלו:
שור רעהו אבר רהמנא ויא שור
ש"י הקדש. תימה אמאי
לא מוקי לי בשן ורגל שזיק את
ההקדש דהתם לא כתיב רעהו
ומקן ליכא למילף שכן אינה נרשמת
מתחילתה וגזירה שיה דתחת תניה
ישלם כפ"ק לא נתקבלה אלא לענין
מיטב דוקא ולא לענין משלומין דאי
לכל מילי אי"כ נפטרו כוליה ברשות
הרבים וכלים ושור פסולי המוקדשים
וטמון וי"ל כיון דכתיב רעהו תו
ליכא למילף מיטב בשן ורגל שזיק
את ההקדש מק"ו להדיק דלמחר
למיספך מה להדיק שכן יפה כמו
לענין קרן וכה"ג פריך כמקון שכן
יפה כמו בניוקין וכי קאמר אלא
כאומר הרי עלי מנה וכו' לא כתיב
לאוקמא בשן ורגל משום דמנוקין
אנוקין אסיק אדעתיה שפיר דלמחר
למיספך שכן יפה כמו אכל מנוקין
אמיליה לא הוה סלקא דעמיה למיפך
דהא כי מוקי לה כר"ש בן מנסיא לא
פרכינן מה להדיק שכן יפה כמו
לענין רביית ואונאה אנוקין ועוד
יש לומר דכולהו טוקין פטורין בהקדש
דמכותה בירושלמי בריש פרקא דלמחר
במה אנו קיימין אי בהכשר טוקין הוה
מנינא שור רעהו ולא שור של הקדש
ואי בניוקי גופו הוה מני רבי מייה
טוקין להדיק ואין טוקין לגזול אלא
באומר הרי עלי מנה כו' משמע דלא משכח טוקין להקדש לא בשן
ורגל ולא באלם המינן וכפ"ק דבבא קמא (דף ט'): נמי תנן נכסיש שאין
בהן מעילה ואכולהו ד' אבות קאי ואפילו אנוקין אדם למי"מ מצעיה
זה אדם והא דמשמע בפרק השואל (כ"מ דף ט'): דאדם המינן את
ההקדש חייב לשלם קרן היינו מדרבנן וא"ת והא הקדש ליף מתרומה את
דכתיב בה (ויקרא כ"ב) כי יאכל פרט למינן והתם בתרומה חייב לשלם
קרן דמיק ממון הוה וי"ל דלע"ג דבתרומה חייב לשלם מ"מ
לא מהאי קרא שפיק אלא מקרא אחרינא דהוה בגזול חבירו ומינן
והשתא כוליה טוקין דפטיירי בו בהקדש ילפינן מאדם דיותר ראוי
לחייב אדם המינן נדיים ממזיק ע"י כריית צור או שולח בעירו
וא"ת אי"כ רעהו דכתיב רהמנא למה לי וי"ל דאי לאו דאשכחן צמד
דוכתא דפטור רהמנא להדיקו בהקדש לגמרי לא הוה דרשינן כי
יאלל פרט למינן אלא לפטור מחומש לחודיה: ורבי עקיבא סבר דהוה כר"ש בן מנסיא. ואם תאמר כפ"ק דבבא קמא (דף ט').
דפרכינן וליתני תרי גווני שור ומשני הוה תבריה ר"ע לגזייה אכתי חיקאי לו דליתני שור דלויק הדינו ושור דלויק הקדש דדינייהו
חלוקין גלבייה וי"ל דבהקדש לא קמיירי ווא"ת אכתי איכא למיפך מה להדיקו שכן יפה כמו בניוקי אדם וצור תאמר בהקדש שחורע
כחו באלם המינן דכי יאלל פרט למינן וצור דכתיב (שמות כ"א) והתם יהיה לו שמהת שלו וי"ל דלמחר למיעבד ק"ו הכי מה קרן הדיקו
דקיל דחם אינו משלם אלא ח"ג גובה נמועד מן העדיה קרן ההקדש דחמיר לא כ"ש: ועוד מאי ק"ו דהקדש. פי' בקונטרס הוהיל וכן
העדיה דקאמר ר"ע אנוק קאי ולאקולי אחא דיהיב ליה מיק מזיבורית אס כן מאי ק"ו להקדש גריעתתא הוה וקשה דמי"מ אינטרין ק"ו
דמשלם מיטב דניוק ולא מזיבורית דניוק וגרסה דר"פ מאי קל וחומר להקדש דלענין לחיוב מיק בהקדש לא קאמר דהא מרעהו נפקא
כדדריש ר"ש בן מנסיא אלא לענין מיטב קאמר ולא הוה ליה לר"ע לאהדורי לרבי ישמעאל ק"ו כיון שר' ישמעאל עצמו היה מודה בכך אי
לאו משום דפטור ליה לגמרי ור"י שלמה מרדווש חייך דה"פ מאי ק"ו להקדש דשיימינן צעדיה דניוק ולא דמיק מן דעינן עדיה
הקדש שמה יש בהקדש עדיה בסוף העולם טובה שיהי פטור ועל כהניך דשיימינן דלא שייך כלל למיטב דניוק:

ורבי